

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 9P/43/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5919201444
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Topoľančík
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2019:5919201444.2

Uznesenie

Okresný súd Ružomberok vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. S., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom ako prastarí rodičia, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa rodičov: matka: S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX/X, Z. XXX XX, otec: E. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. Z. XXXX/XX, XXX XX P. S., o návrhu prastarých rodičov maloletej: A. I., nar. XX.XX.XXXX, a X. I., XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom Y. XXX/X, XXX XX Z., na nariadenie neodkladného opatrenia o zverení maloletej do ich starostlivosti a platenie výživného, takto

rozhodol:

I. Maloletá Zuzana Kronerová, nar. 20.01.2018 sa neodkladným opatrením zveruje do starostlivosti prastarých rodičov A. I., nar. XX.XX.XXXX, a X. I., XX.XX.XXXX.

II. Matke súd nariaďuje povinnosť prispievať na výživu maloletej G. S., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 28,79 eur, ktoré je matka povinná poukazovať k rukám prastarých rodičov vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom nariadenia tohto rozhodnutia.

III. Otcovi súd nariaďuje povinnosť prispievať na výživu maloletej G. S., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 120 eur, ktoré je otec povinný poukazovať k rukám prastarých rodičov vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom nariadenia tohto rozhodnutia.

IV. Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 03.09.2019 sa prastarí rodičia maloletej G. S., nar. XX.XX.XXXX, A. a X. I. domáhali vydania neodkladného opatrenia, na základe ktorého by súd odovzdal maloletú G. do ich starostlivosti a nariadil platiť rodičom dieťaťa výživné v sume 120 eur mesačne. Spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia manželia I. navrhli rozsudkom zveriť maloletú G. do ich náhradnej osobnej starostlivosti a zaviazania jej rodičov na platenie výživného.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia manželia I. zdôvodnili tým, že maloletá G. bola zverená do osobnej starostlivosti matky na základe schválenia rodičovskej dohody rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 9P/26/2019-26 zo dňa 08.07.2019, právoplatným dňa 07.08.2019. V čase konania matka bývala s mal. dcérou u nich v ich dome v Z., kde mala k dispozícii jednu izbu. V júli 2019 odišla niekoľkokrát z ich domu bez dcéry, raz to bolo na celý týždeň, raz na tri dni, kedy sa im neozývala, ani nedvíhala telefón a nezaujímal sa o svoju dcéru. To isté urobila aj u svojej sestry vo B., kde 11.08.2019 odišla aj s mal. dieťaťom. Tu žila túlavým spôsobom života, kde nechala dcéru v noci niekoľkokrát samu v izbe. Teraz majú vedomosť, že aj sestra ju 26.08.2019 vyhodila a musela od nej odísť. Mal. G. matka dala na víkend p. G. B. - starej matke mal. dieťaťa z otcovej strany. S matkou boli dohodnuté, že stará matka jej dá vedieť kedy si má prísť po G.. Stará matka sa však matke mal. dieťaťa nedovolala, a keďže musela ísť v pondelok ráno do práce, kontaktovala ich, aby si prišli po G. čo aj v nedeľu 01.09.2019 urobili. Ani

im matka nedvíha telefón. V pondelok 03.09.2019 išli na ÚPSVaR Ružomberok, odd. SPODaSK, kde o celej situácii informovali. Matka mal. prišla v pondelok 3.9.2019 poobede po mal. avšak z obavy o mal. jej ju nedali. Nato sa matka vrátila v sprievode polície, a domáhala sa, aby jej G. dali. Polícii celú situáciu vysvetlili a napokon matka aj polícia odišli a G. u nich ostala. Obaja sú starobní dôchodcovia, bývajú v rodinnom dome, kde majú 4 izby, kuchyňu a jedáleň. O G. sa starali v podstate od narodenia, nakoľko s rodičmi od narodenia do jej polroka bývali pri nich. Vedia sa o mal. postarať, venujú sa jej, má u nich všetky potrebné veci. Ich zdravotný stav im umožňuje starať sa o ňu. Kontaktovali aj otca mal. G., p. E. S., ktorý súhlasil, aby im G. bola zverená. Aj mal. G. je u nich spokojná, pozná ich, chcú jej zabezpečiť stabilné prostredie, nakoľko pri matke sa často mení bývanie. Ani teraz im matka nechce povedať, kde býva a ako žije. Majú pochybnosti o spôsobe života matky, ktorá sa často túla po nociach, mení partnerov, aj bývanie, požíva alkoholické nápoje a majú obavu o mal. G., ktorú už matka niekoľkokrát opustila.

3. V rámci dokazovania v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o neodkladnom opatrení sa súd okrem návrhu oboznámil s nasledovnými dôkazmi:

- a) správou Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Ružomberku (ďalej len "Úrad") zo dňa 05.09.2019 o prešetrení pomerov u prastarých rodičov, ktorá potvrdzuje skutočnosti uvedené v návrhu a z ktorej ďalej vyplýva, že maloletá má v ich domácnosti vytvorené vhodné podmienky, bývajú v rodinnom dome v ich vlastníctve a príkladne sa o ňu starajú, v zmysle správy ďalej Úrad uviedol, že rodinu eviduje od 05.04.2019 v ktorom čase žili s maloletou obaja rodičia v prenajatom byte, z ktorého matka na viac ako mesiac odišla a až následne sa vrátila po maloletú, ktorú vzala k priateľovi na O. V., avšak aj odtiaľ odišla, k veci sa vyjadrila aj matka samotná, ktorá uviedla že býva u svojho otca v E., nesúhlasí s tým, aby bola maloletá u prastarých rodičov, chce aby bola u jej otca a jej priateľky, ďalej sa vyjadril aj otec maloletej, ktorý uviedol, že že je rád, že je maloletá u manželov I., súhlasí s tým, pričom aj on sám by sa o maloletú mohol postarať, ale aktuálne to má ťažké, preto je rád, že G. je pri I.;
- b) úradným záznamom tunajšieho súdu zo dňa 06.09.2019, z ktorého vyplýva, že maloletá je pravnučkou manželov I., a to po ich nebohej dcére G. S., ktorej manžel sa podľa manželov I. o maloletú nezaujíma, pričom majú pochybnosti o jeho závislosti na alkohole;
- c) spisom tunajšieho súdu sp.zn. 9P/26/2019, osobitne rozsudkom č.k. 9P/26/2019-26 zo dňa 08.07.2019, ktorým bola schválená rodičovská dohoda v zmysle ktorej, súd zveril maloletú G. do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal na platenie výživného vo výške 120 eur mesačne a upravil výkon rodičovských práv a povinností.

Podľa § 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len "CMP") na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP"), ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 329 ods. 1 prvej vety CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa § 366 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len "CMP") neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

4. Neodkladné opatrenie je zabezpečovacím prostriedkom, ktorým sa dočasne upravujú pomery, ak ide o stav, ktorý neznesie odklad. Účelom tohto inštitútu je preto rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu. Predpokladmi pri nariadení neodkladného opatrenia sú nevyhnutnosť potreby dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov alebo zabránenie ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia, osvedčenie o nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana (musí byť osvedčená existencia základných skutočností, z ktorých vyplýva, že nárok existuje, a že jeho predbežnú úpravu si okolnosti nevyhnutne vyžadujú, aby sa zabránilo vzniku či rozširovaniu škody či inej ujmy), odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, ako aj vhodnosť a primeranosť navrhovaného neodkladného opatrenia. Pri tom platí, že neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti musí byť nariadené veľmi uvážene a po starostlivom skúmaní všetkých dôsledkov, ktoré môžu vo vzťahu medzi rodičmi a dieťaťom nastať. Neodkladným opatrením podľa § 367 CMP súd (aj ex offio; viď § 360 ods. 1 CMP) môže nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Obsah tohto neodkladného opatrenia úzko súvisí s otázkou ochrany maloletého dieťaťa. Pritom samotný pojem starostlivosť z hľadiska svojho významu deklaruje provizórnosť neodkladného opatrenia, t.j. úpravu pomerov do doby, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu súdu.

5. V prejednávanej veci súd so zreteľom na dočasný, predbežný a preventívny charakter neodkladného opatrenia, účinky tohto inštitútu a s tým spojené zákonom požadované predpoklady na jeho nariadenie, vzhľadom na naliehavú a dôvodnú potrebu dočasnej zmeny výchovného prostredia maloletej nariadil neodkladným opatrením jej zverenie prastarým rodičom. Z vykonaného dokazovania vyplynula dôvodná obava, že matka maloletej vedie záhaľčivý spôsob života, opakovane opustila maloletú a ponechala ju u rodinných príslušníkov, pričom sa o maloletú nestarala tak, ako by sa ako matka starať mohla a mala. Matka zjavne nechápe podstatu materstva a to, že pokiaľ má maloletú zverenú do osobnej starostlivosti je povinná sa o ňu aj osobne starať a neprenášať túto svoju povinnosť na rodinných príslušníkov, a to opakovane a takým spôsobom, že maloletú opustí a ani len nedá vedieť kde je a kedy sa vráti. Takéto správanie považuje súd za neprípustné a bezprostredne ohrozujúce zdravý telesný a duševný vývoj maloletej.

6. Podľa základných zásad uvedených v Zákone č. 36/2005 Z.z. o rodine v čl. 5 záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä, o.i., bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou. Tak, ako to súdu ukladá zákon v prípade konaní starostlivosti súdu o maloletých, prioritne sa zaoberal záujmom maloletej, pričom dospel k záveru, že toho času bude jej záujem najlepšie zabezpečený u prastarých rodičov, ktorí sa napriek vyššiemu veku o maloletú príkladne (čo nespochybnuje ani matka maloletej) a hlavne nepretržite starajú, zabezpečujú jej základné životné potreby, starostlivosť a zdravý telesný a duševný vývoj. Pre maloletú nie je prostredie u prastarých rodičov novým, bývala tu, prastarých rodičov pozná.

7. V zmysle zákona o rodine rodičovstvo je spoločnosťou mimoriadne uznávaným poslaním ženy a muža. V prejednávanej veci rodičia maloletého dieťaťa, či už z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov nie sú schopní svojho posrania a prenášajú svoje povinnosti na starých, či dokonca v tomto prípade na prastarých rodičov. Vyjadrenie matky "ak ju už nemôžem mať ja, tak môj otec alebo jeho priateľka" len utvrdilo súd, že si svoju situáciu a svoje materstvo vykladá nenáležitým spôsobom. Bolo by vhodné, aby si matka uvedomila, že nebyť prastarých rodičov, nebolo by pravdepodobne komu maloletú zveriť a súd by musel s poukazom na situáciu na strane rodičov maloletej, zvažovať aj možnosť ústavnej starostlivosti. Otec so zverením maloletej do starostlivosti prastarých rodičov súhlasil, tiež uviedol, že podľa jeho názoru z manželkinej strany nie je nikto, kto by sa vedel o dcéru postarať. Zverenie maloletej do starostlivosti otca matky resp. jej priateľke aktuálne neprichádza do úvahy, súd nemal z ničoho preukázané, že by uvedené osoby boli schopné a aj ochotné sa o maloletú postarať, nemal preukázané, že by maloletá tieto osoby poznala do tej miery, aby odlúčenie od jej blízkych prastarých rodičov nepociťovala ako ujmu. Jedinou informáciou, ktorú vo vzťahu k matkinmu otcovi súd disponoval, je jeho údajný pozitívny vzťah k alkoholu, čo nijako neprispelo k úvahám o možnosti zverenia maloletej do jeho starostlivosti. K uvedenému je potrebné dodať aj to, že ani matka, ani otec maloletej doteraz neprezentovali ani len úvahu o tom, ako sa chcú o maloletú v budúcnosti postarať, súd im preto

pripomína ich rodičovské povinnosti, a to najmä s poukazom na vyšší vek prastarých rodičov, ktorým v budúcnosti nemusí zdravotný stav dovoľovať sa o maloletú starať.

8. Súd určil výšku výživného vo vzťahu k matke na sumu 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa, ktoré musí platiť každý rodič, bez ohľadu na jeho príjmy a majetkové pomery. Súd toho času nemá dostatočne preukázané schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky, pričom tieto otázky budú predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom konaní. Na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 366 CMP takéto dokazovanie nie je potrebné, pretože platiť minimálne výživné je povinný každý rodič.

9. Vo vzťahu k otcovi súd vychádzal z rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 9P/26/2019-26 zo dňa 08.07.2019, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, t.j. otec z uvedenou výškou výživného súhlasil, preto bolo potrebné upraviť len to, že výživné nebude platiť k rukám matky, ale rukám prastarých rodičov.

10. Nariadenie neodkladného opatrenia je faktickým opatrením, ktoré definitívne a konečne nerozhoduje o otázke budúcej výchovy dieťaťa. Konečné rozhodnutie bude nasledovať po vykonaní štandardného dokazovania a ustálené v rozhodnutí vo veci samej, preto súd trvanie neodkladného opatrenia časovo obmedzil do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Podľa § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na súde proti ktorého rozhodnutiu smeruje (Okresný súd Ružomberok), písomne v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa má okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 C.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpisu a v prípade ak bolo podanie urobené v prebiehajúcom konaní, tak aj uvedenie spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 a 2 C.m.p. odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 376 ods. 3 C.m.p., konanie o výkone neodkladného opatrenia nariadi súd vždy aj bez návrhu.

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.